

Piotr Roszak

Uniwersytet i apostolat intelektu

Człowiek w Kulturze 21, 113-124

2009/2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ks. Piotr Roszak

Universidad de Navarra, Pampeluna*

Uniwersytet i apostołat intelektu

W czasach, gdy Piotr Kantor pisał *Verbum Abbreviatum*, wskazując w niej na podstawowe narzędzia uniwersyteckiej praktyki nauczania, polegającej na *lectio*, *disputatio* oraz *predicatio*, u podstaw rodzącej się idei uniwersytetu średniowiecznego leżała pasja poszukiwania prawdy o świecie (*universum*), Bogu i człowieku.

Inspirowane tą ideą uniwersytety pragnęły stworzyć sprzyjającą przestrzeń do „wspólnego” odkrywania i przekazywania prawdy, stając się *universitas magistrum et scholarium*, dając pierwszeństwo nie tyle technikom przekazywania wiedzy, co poszukiwaniom naukowym, które rzucają światło na nowe obszary rzeczywistości. Niezapominanie o tej preferencji i niesprowadzanie studentów jedynie do „biernych” odbiorców wiedzy jest ogromnym wyzwaniem i siłą każdej uczelni. Miarą jej akademickości jest zdolność do generowania nowych idei, modeli i przedstawiania spójnej wizji świata, w której każde odkrycie wpisuje się w całokształt wiedzy¹.

Uniwersytet Nawarry (*Universidad de Navarra*), który rozpoczął swoją działalność w 1952 r., jest uczelnią, która od samego początku przyjmuje określoną „linię programową”, związaną z wyzwaniami i zadaniami, które przed nim postawił św. Josemaria Escriva, twórca Opus Dei. Jako pierwsza z uczelni, która przełamała monopol państwa na nauczanie wyższe w Hiszpanii doby frankistowskiej, uniwersytet ten w swoim profilu jasno podkreślał walory chrześcijańskie

* dr teologii, asystent Departamentu Teologii Dogmatycznej na Wydziale Teologii Uniwersytetu Nawarry.

¹ Por. P. Rodríguez, *Acerca del estilo universitario*, „Nuestro Tiempo” 185 (1969), s. 16.

i nasycenie całego nauczania – zwłaszcza nauk ścisłych – wartościami ogólnoludzkimi. W praktyce oznaczało to postawienie na pewną określoną wizję uniwersytetu, który podejmuje się „przygotowania” młodych ludzi do pełnego optymizmu zmierzania się z wyzwaniami świata, nie zapominając o konieczności „wychowania integralnego” do pełnej dojrzałości intelektualnej, stawiając nacisk na umiejętność pracy w zespole, która będzie przygotowaniem do pracy na rzecz społeczeństwa. Niewątpliwie wszystkie te zadania i cele są obecne w jakiejś mierze w każdym z uniwersytetów, ale waga, którą przykładają do nich, jest odmienna w każdym przypadku. Niektóre uczelnie, akcentując przekaz wiedzy, stają się *teaching universities*, natomiast inne przykładają wagę jedynie do tego, co odnosi się do konkretnego przygotowania techniczno-zawodowego.

Uniwersytet Nawarry pragnie realizować te cele – wspólne wszystkim ośrodkom akademickim. Postrzega siebie jako wspólnotę osób rozkochanych w prawdzie, tworzących wyjątkową przestrzeń wymiany naukowej, płodnej w nowe idee, a przy tym w duchu solidarności i służby. Na tle innych hiszpańskich uniwersytetów wyróżnia się akcentem, który kładzie na obecność humanistyki we wszystkich dziedzinach życia akademickiego, kształtowanie kultury wewnątrz i na zewnątrz uniwersytetu oraz szczególnie profil chrześcijański, który sprawia, że studium, badania, dydaktyka stają się także formą apostołatu intelektu.

Niniejszy artykuł ukazuje osobliwą misję Uniwersytetu Nawarry – ambitny program realizowany już od ponad 50 lat, naszkicowany przez jego założyciela, odzwierciedlający logikę myślenia i pracy, której podstawowym założeniem jest uświęcanie się poprzez pracę w świecie. Na szczególną uwagę zasługuje „interdyscyplinarność” (w naukach ścisłych jak i humanistycznych) jako cecha własna projektów realizowanych przez UN, umiędzynarodowienie oraz takie modelowanie kultury, aby odzwierciedlała autentyczne wartości.

Priorytet badań i poszukiwań

Skalą osiągnięć każdego uniwersytetu są odkrycia, które dokonują jego profesoria. Jako prawdziwa *universitas scientiarum* od

samego początku Uniwersytet Nawarry oczekiwał od swoich profesorów, że pomimo wielkich nakładów pracy związanych z powstaniem uniwersytetu, z jego rozwojem, nie powinni rezygnować z prowadzonych badań i doświadczeń. Projekt fundacyjny UN wymagał od uniwersytetu, aby systematycznie zwiększał i pielęgnował własne pomysły naukowe, które mogą okazać się niezwykle owocne dla społeczeństwa.

Współistnienie nauk świeckich i teologicznych uznaje się przy tym za sprzyjające sąsiedztwo, wedle słów samego św. Josemarii Escrivy: „Nasz świat zbawia – pozwólcie, że to przypomnę – nie ci, którzy pragną znarkotyzować życie duchowe, redukując wszystko do kwestii ekonomicznych czy dobrobytu materialnego, lecz ci, którzy mają wiarę w Boga i w wieczne przeznaczenie człowieka oraz potrafią przyjąć światło Chrystusa jako światło ukierunkowujące ich działanie i postępowanie”².

Zachęta do podejmowania badań wypływa z fundamentalnego przekonania, że nie istnieje sprzeczność między postępem naukowym a prawdami chrześcijańskimi: nie ma strachu przed nauką, ponieważ wszystko, co prawdziwie naukowe, zmierza ku prawdzie. Uniwersytet, jak precyzują jego *Statuty*, nie opowiada się za konkretnymi szkołami (choćby filozoficznymi czy teologicznymi), ale pozostawia naukowcom całkowitą wolność w formułowaniu teorii. Nic więc dziwnego, że istnieją wielkie różnice i głębokie dyskusje między profesorami samego uniwersytetu.

Pozostając w czołówce odkryć naukowych (świadczą o tym liczne nagrody dla naukowców z Nawarry, patenty oraz publikacje w najlepszych światowych czasopismach naukowych), aktywnie włączając się w międzynarodowe projekty i stowarzyszenia naukowe, UN w odmienny niż inne centra akademickie sposób podchodzi do badań. Nie mają one odnosić się do bezpośredniego rozwiązywania problemów, którymi żyje współczesność, do szybkiej korzyści ekonomicznej z tym związanej, ale podkreśla wolność badań naukowych, szukając postępu w wielu dziedzinach nauki.

² Josemaría Escriva y la Universidad, 108.

Jednym z celów UN jest również wymierna pomoc w udoskonaleniu linii produkcyjnych, technologii i rozwiązywaniu problemów naukowych konkretnych sektorów gospodarki. W tym celu Uniwersytet Nawarry nawiązał współpracę z firmami oraz organizacjami przemysłowymi, które finansując badania, mają możliwość korzystania z ich rezultatów. W ten sposób już w roku akademickim 1964/65 powstało *Centrum Badań Biologicznych Felix Huarte*, Szkoła Inżynierska UN podjęła współpracę ze *Stowarzyszeniem Przemysłowym Nawarry*, a Wydział Medycyny z firmami farmaceutycznymi.

Prioritytet badań na Uniwersytecie Nawarry znajduje swój materialny wyraz w podejmowanych inwestycjach w ciągu historii. Wśród nich na czoło wysuwają się dwa projekty związane z medycyną: Klinika Uniwersytecka (CUN) oraz Centrum Badawcze Medycyny Stosowanej (CIMA).

Plasująca się wysoko we wszystkich rankingach i posiadająca światową sławę Klinika Uniwersytecka jest liczącym się w świecie medycznym centrum walki z wieloma chorobami, zwłaszcza w zakresie onkologii³. Pierwsze kondygnacje kliniki zaczęły powstawać już w 1961 r., pozwalając na umieszczenie jedynie 19 łóżek dla pacjentów. Druga faza budowy, rozpoczęta w 1969 r., oznaczała zwiększenie do 200 miejsc w klinice, a kolejne na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych (zakończone ostatecznie w 2005 r.) sprawiły, że Klinika posiada renomowane oddziały z wielu zakresów medycyny, pionierskie rozwiązania w zakresie troski o pacjenta (wpisanie rozwiązań architektonicznych w filozofię opieki nad pacjentem i jego rodziną, system połączonych gabinetów lekarskich, najnowsze technologie, zasady pobytu chorych etc.) oraz jasną opcję bioetyczną. Wyróżnikiem Kliniki nie jest zawężenie jej aktywności do badań i dydaktyki, ale nieustanne postrzeganie jej zadań z punktu widzenia pacjenta, respektowania jego godności. Każdy z pacjentów jest wyjątkowy, jedyny i niepowtarzalny, dlatego wszystko w klinice dzieje się wokół niego i z uwagi na niego. Taki styl pracy, o inspiracji chrześ-

³ *Departamentos y servicios médicos de la Clínica Universitaria : especialistas que los integran, información de algunos aspectos o técnicas que desarrollan*, Clínica Universitaria, Pamplona 1987.

cijańskiej, polegający na szacunku do życia, wolności sumienia, kompetencji i wartościach ogólnoludzkich, a także praca w ekipie interdyscyplinarnej sprawia, że klinika stawia na kreatywność, innowacyjność oraz szybkie aplikowanie najnowszych badań do konkretnych przypadków.

Wyrazem filozofii i ducha Uniwersytetu Nawarry jest również bliskość przestrzenna trzech głównych filarów medycyny: Wydziału Medycznego i Uniwersyteckiej Szkoły Pielęgniarstwa (dydaktyka), Kliniki Uniwersyteckiej (praktyka) oraz Centrum Badawczego Medycyny Stosowanej (badania).

Zainaugurowana w 2004 r. CIMA jest owocem blisko 50-letniej aktywności Wydziału Medycyny, Farmacji, Nauk Ścisłych UN oraz Kliniki Uniwersyteckiej. Jej zadaniem jest przybliżenie podstawowych badań do ich zastosowania klinicznego, ale również współpraca z firmami farmaceutycznymi w zakresie biotechnologii i produkcji preparatów leczniczych i diagnostycznych. Głównym zadaniem CIMA jest więc praca badawcza w zakresie poszukiwania sposobów walki z chorobami dotychczas nieuleczalnymi, która realizuje się w czterech zasadniczych obszarach: terapii genetycznej i hepatologii, kardiologii naczyniowej, neurologii oraz onkologii.

Interdyscyplinarność

Podstawową misją uniwersytetu jest przygotowanie naukowe i profesjonalne osób, które kompetentnie będą służyły później społeczeństwu⁴. Ma to swoje przełożenie na konkretny, odpowiednio przygotowany plan studiów, wykłady realizowane wedle rygorów metodologii, która stawia na rozwijanie umiejętności pracy w zespole, na indywidualne studiowanie, przy wykorzystaniu najnowszych technik.

Interdyscyplinarność ma swoje głębokie uzasadnienie w misji uniwersytetu, którą nakreślił św. Josemaria Escriva⁵. Wskazywał

⁴ Por. R. Medina, *Los fines de la Universidad*, w: *La educación personalizada en la Universidad*, s. 131-153.

⁵ Wypowiedzi Założyciela Uniwersytetu Nawarry zostały zebrane w: *Josemaría Escrivà de Balaguer y la universidad*, EUNSA, Pamplona 1993.

on, że uniwersytet nie może żyć odwrócony plecami do potrzeb społeczeństwa, w którym się znajduje, do jego niepokojów i bolączek. Zadaniem uniwersytetu jest ożywiać uspięne siły, usuwać bariery, które przeszkadzają we wzajemnym poznaniu, usuwać strach przed przyszłością. Najskuteczniej uda się osiągnąć ten cel, gdy podejmie się wyzwanie, aby pracować wspólnie⁶. „Uniwersytet – mówił założyciel Opus Dei w jednym z przemówień *El compromiso de la verdad*, 9.05.1974 – posiada jako swoją naczelną misję służbę ludziom, bycie fermentem społeczeństwa, w którym żyje: dlatego powinien szukać prawdy we wszystkich dziedzinach, począwszy od Teologii, nauki wiary, wezwanej do rozważania prawd zawsze aktualnych aż po inne nauki ducha i natury”. Będąc „wspólnym domem”, Uniwersytet świadomie stawia nie na segmentację każdej z dziedzin i jej hermetyczne skupienie na sobie, ale na otwarcie i gotowość przybliżania się do prawdy z różnych perspektyw i odślon. W gruncie rzeczy idea interdyscyplinarności wypływa z opcji na rzecz antropologii i jej prymatu w studiach uniwersyteckich.

Jednym ze sposobów realizacji tej interdyscyplinarności w zakresie humanistyki jest projekt stworzenia swoistego Centrum Badawczego Humanistyki (na wzór CIMA z zakresu medycyny), które skupiałoby badaczy z wielu krajów, różnych dziedzin, pracując w czterech głównych liniach tematycznych.

Pierwszą z nich jest *sztuka*: w najbliższym czasie zostanie stworzone Muzeum Uniwersyteckie, które udostępni wszystkim światowej sławy dzieła sztuki podarowane Uniwersytetowi Nawarry przez Marię Josefę Huarte (wśród których znajduje się m.in. *Mousquetaire* Pabla Picassa). Obok aktywności ściśle muzealnych Centrum Sztuki Współczesnej będzie inicjować studia oraz badania o charakterze akademickim poświęcone zagadnieniom sztuki współczesnej. W ten sposób Muzeum stanie się platformą rozpowszechniania znajomości sztuki i estetyki współczesnej między specjalistami i wszystkimi zainteresowanymi.

⁶ F. Ponz, *Reflexiones sobre el quehacer universitario: discursos y otras intervenciones como Rector de la Universidad de Navarra (1966-79)*, Ediciones Universidad de Navarra, Pamplona 1988.

Kolejne linie badawcze nowego Centrum Badawczego Humanistyki będą dotyczyć trzech następujących kierunków:

- 1) Ubóstwo i Rozwój (odpowiedzialny za jego stworzenie będzie prof. Luis Ravina, były dziekan Wydziału Ekonomii i Przedsiębiorczości);
- 2) Rodzina, Edukacja i Społeczeństwo;
- 3) Globalizacja, Prawa Człowieka oraz Wielokulturowość.

Ambitne zadanie stojące przed nowym centrum wymagać będzie od profesorów UN przeznaczenia czasu na międzynarodowe projekty z zakresu humanistyki, które w nowatorski sposób będą zgłębiać zaproponowaną problematykę.

Międzynarodowość

W samych zamierzeniach św. Josemarii Escrivy Uniwersytet Nawarry miał być uczelnią międzynarodową w wielorakim sensie tego słowa. Uniwersalność uniwersytetu nie oznacza bowiem jedynie szerokiego wachlarza dziedzin, które są zgłębiane i wyjaśniane. To także kwestia takiego kształtowania społeczności akademickiej, aby odzwierciedlała tendencje, mentalności, problemy oraz zapatrywania całej ludzkości.

Strategia „umiędzynarodowienia” Uniwersytetu Nawarry opiera się na kilku zasadniczych fundamentach, które zostały przewidziane na lata 2005-2015. Jednym z głównych założeń jest wysoki wskaźnik studentów spoza Hiszpanii w ogólnej liczbie alumnów. W roku akademickim 2008/2009 międzynarodowość w liczbie studentów kształtowała się na poziomie 15% ogólnej liczby studentów, która wyniosła – wraz z ośrodkami w Madrycie, Barcelonie oraz San Sebastian – ok. 16.000 osób. Ambitnym planem Uniwersytetu jest osiągnięcie 25% studentów zagranicznych w ogólnej liczbie uczących się w UN.

Drugim filarem tak rozumianego procesu umiędzynarodowienia uniwersytetu jest zaangażowanie profesorów w różnych krajach nie tylko w zakres badań, ale także w dydaktykę. Z każdym rokiem również i te wskaźniki idą w górę, sprawiając, że bogactwo

kulturalne, językowe nauczycieli akademickich z całego świata jest przekazywane studentom Uniwersytetu Nawarry. Niewątpliwie w parze z tendencją do profilowania uniwersytetu, aby nabierał rysów międzynarodowych, idzie nacisk na otwieranie kolejnych kierunków dwujęzycznych, hiszpańsko-angielskich. Już dziś przyciągają one studentów z wielu krajów świata, którzy chętnie wybierają UN jako cel swoich staży w ramach programów europejskich typu Erasmus.

Międzynarodowość Uniwersytetu Nawarry wyraża się w również w zachętach kierowanych do studentów, aby w ramach swoich studiów mieli możliwość zdobycia doświadczenia w uczelniach i firmach znajdujących się poza Hiszpanią. Chodzi o zdobycie przez studentów szerszej perspektywy nie tylko w zakresie swoich studiów, ale również ubogacającego kontaktu z inną kulturą, środowiskiem i mentalnością biznesową. W ten sposób przygotowuje się studentów do otwarcia intelektualnego, myślenia w szerszych kategoriach i odkrycia konieczności troski o własną tożsamość jako elementu „wyróżniającego” każdego z nich.

Misja „użyźniania” serc i umysłów

Edukacja integralna studentów, według słów św. Josemarii Escrivy, nie może ograniczać się do technicznego przygotowania, ale musi zostać uzupełniona formacją ludzką, kulturalną i duchową. Chodzi o realizację owej „uniwersalności” uniwersytetu, który nie przygotowuje do jednego, wybranego zadania, ale stawia studenta wobec oczekiwania całego społeczeństwa. Dlatego również kształcenie musi – poza swoim jasnym profilem związanym z kierunkiem studiów – posiadać ten uniwersalny wymiar. Nie chodzi o jakiś jeden, konkretny model, który chciałoby się narzucić wszystkim: dlatego Uniwersytet Nawarry stawia na wolność.

Jest to praca związana z „użyźnianiem” serc i umysłów poprzez stałe podnoszenie kwestii duchowych: chodzi o profesjonalistów o szerokim umyśle, którzy jako prawdziwi eksperci w swoich obszarach potrafią oprzeć się tendencjom do manipulowania, jasno prze-

konani o hierarchii wartości⁷. Ewolucja społeczeństwa i postęp technologiczny mogą doprowadzić do głębokich zmian w sposobie realizacji edukacji akademickiej, ale uniwersytet zawsze będzie nosił na sobie odpowiedzialność za – jak to wyraził J. H. Newmann – „dyscyplinę umysłu”. Polega ona na uczeniu poszukiwania prawdy, myślenia wedle rygorów naukowości, refleksji nad rzeczywistością wykraczającej poza analizę samych fenomenów.

Szczególnym czynnikiem budowania tej edukacji, na który wskazywał sam św. Josemaria, jest klimat miejsca zakwaterowania dla studentów znajdujących się poza swoimi rodzinami. Niezwykłą uwagę przywiązuje się do „Colegios Mayores” (Belagua, Mendaur, Goimendi, Aldaz, Goroabe, Olabidea i inne), które poprzez przemyślny rozkład dnia i obowiązków, a także organizowane życie kulturalne (zapraszanie ciekawych twórców, profesorów etc.), starają się pomóc, zwłaszcza młodym studentom, w wyrobieniu swoistego *habitusu* studiowania.

Kwestię wymiaru religijnego w strukturze uniwersytetu tak oto postrzegał założyciel Opus Dei: „Religia jest największą rebelią człowieka, który nie chce żyć tak jak bestia i nie jest zadowolony – nie zostaje zaspokojony – aż nie wejdzie w kontakt i pozna Stworzyciela: nauka religii jest fundamentalną potrzebą. Człowiek, któremu brakuje wykształcenia religijnego nie jest w pełni wykształcony. Dlatego religia powinna być obecna na Uniwersytecie i powinno się jej nauczać na wyższym poziomie, naukowym, jako dobrą Teologię. Uniwersytet, na którym brakuje religii, to uniwersytet niekompletny: ponieważ ignoruje fundamentalny wymiar, który nie usuwa – lecz wymaga – wszystkich innych wymiarów”. Dlatego Założyciel chciał, aby na wszystkich świeckich kierunkach proponowano studentom, respektując wolność sumienia, wykłady poświęcone teologii, antropologii chrześcijańskiej, etyki.

⁷ Por. F. Ponz, *Principios fundacionales de la Universidad de Navarra*, w: O. DIAZ, F. REQUENA, *Josemaría Escrivà de Balaguer y los inicios de la Universidad de Navarra (1952-1960)*, EUNSA, Pamplona 2002, s. 79n.

Pryzmat kultury

Uczestnictwo profesorów w wydarzeniach akademickich nie tylko z zakresu swojej dyscypliny, ale i w projektach interdyscyplinarnych faworyzuje otwarcie intelektualne i dialog, zdobywanie swoistej syntezy kulturalnej, na którą składają się nauki naturalne, ale i duchowe. Jest to w dużej mierze echo słów i zachęt Pawła VI w *Evangelii nuntiandi* do „ewangelizacji kultury”: „Zerwanie między Ewangelią i kulturą jest jednym z największych dramatów naszych czasów, podobnie jak był nim w innych”.

Dlatego Uniwersytet Nawarry przyjmując *memento* Pawła VI jest uczelnią pielęgnującą talenty muzyczne, aktorskie, malarskie swoich studentów, ale również sam poprzez specjalnie wydzieloną jednostkę, *Servicio de actividades culturales*, przygotowuje koncerty i wydarzenia artystyczne dla społeczności akademickiej. Wynika to z przeświadczenia, że uniwersytet, stawiając nie tyle na wycinkowe kształtowanie człowieka (z danej dziedziny nauki), ale integralne, dostrzega w kulturze sojusznika i środek do rozbudzania najgłębszych metafizycznych pytań o sens egzystencji.

W tę linię „kursu na kulturę” należy wpisać pionierskie inicjatywy utworzenia katedry Felix Huarte Estetyki i Sztuki Współczesnej, która powstała w 1998 r. na mocy porozumienia między Fundacją Beaumont, Uniwersytetem Nawarry oraz Fundacją Uniwersytecką Nawarry. Szczególną rolę odegrała również Katedra Dziedzictwa i Sztuki Nawarryjskiej, która począwszy od 2005 r. zainicjowała już szereg inicjatyw sprzyjających promowaniu znajomości sztuki i monumentalnych zabytków artystycznych Nawarry.

Niektóre aspekty „ducha” uniwersytetu

Zgodnie z duchem Opus Dei praca zawodowa jest postrzegana jako działalność godna człowieka, która może stać się dla niego środkiem do uświęcenia⁸. Dlatego miłość do pracy, którą pragnie rozbu-

⁸ Por. P. Rodriguez (red.), *Mons. Josemaría Escrivà de Balaguer y el Opus Dei: en el 50 aniversario de su fundación*, Ediciones Universidad de Navarra, Pamplona 1982.

dział Uniwersytet Navarry, ma stać się czytelnym świadectwem pierwszeństwa człowieka nad rzeczami materialnymi, sposobem rozwoju własnej osobowości, więzią jedności między ludźmi i sposobem na postęp ludzkości. Dlatego Uniwersytet stawia na kształtowanie i obecność „ducha pracy” jako klimatu odpowiedniego dla studiów. Taki też wymiar ma szczególnie akcent stawiany na częsty kontakt profesora ze studentem (średnio 1 profesor przypada na 7 studentów), promocję porządku i powagi, a wszystko po to, aby wyrabiać w młodym człowieku swoisty *habitus*, sprawność dobrej pracy, która znajdzie swoje przełożenie w późniejszej pracy zawodowej.

Sprzyja temu również inny ważny wymiar duchowy, na który kładł nacisk Założyciel: korporacja uniwersytecka ma stanowić rodzinę, w której wszyscy powinni być szanowani, rozumiani i doceniani. Chodzi o klimat pewnej naturalności, w której może wzrastać klimat optymizmu i czystej radości. Rodzi to szacunek do różnych gustów i upodobań, różnic kulturalnych, religijnych, społecznych, których nie chce się nigdy pokonywać, ale do których chce się przekonywać. Uniwersytet to *przestrzeń*, w której przygotowuje się do dawania odpowiedzi na nurtujące społeczeństwo pytania, intelektualny poligon, który uczy wspólnego życia w pokoju⁹. Warunkiem i podstawą tego klimatu jest nieustanne odwoływanie się do mentalności służby drugiemu człowiekowi, wrażliwości na jego potrzeby – a służba w przyszłości dla społeczeństwa zależy w dużej mierze od dobrego, profesjonalnego przygotowania.

Troska o „małe sprawy”, o uświęcanie każdej pracy na uniwersytecie to inny z fundamentalnych profili UN. Zarówno troska o aspekt materialny, aby budynki, sprzęty, wyrażały skromność nakładów finansowych, ale jednocześnie wysoką jakością estetyczną i funkcjonalnością.

Jak zauważył Jan Paweł II, „życie uniwersyteckie polega na poszukiwaniu prawdy i bezinteresownym jej przekazywaniu”¹⁰. Dla społeczności Uniwersytetu Nawarry są to słowa zasadnicze, uzmysła-

⁹ Por. J. Illanes (red.), *La vocación cristiana : reflexiones sobre la catequesis de Mons. Escrivà de Balaguer*, Palabra, Madrid 1975, s. 50.

¹⁰ Jan Paweł II, *Ex corde Ecclesiae*, nr 2.

wiające jednocześnie, że misję uczelni realizują zarówno profesoro-
wie, jak i studenci, nie zapominając przy tym o absolwentach, z myślą
o których UN prowadzi jeden z najlepszych w Hiszpanii programów
*Alumni Navarrenses*¹¹. Podtrzymywanie tej więzi z dawnymi studen-
tami, którzy pracują na wielu różnych odcinkach życia społecznego,
niejednokrotnie finansowo wspierając uczelnię (fundując m.in. sty-
pendia „Alumni”), to kolejny dowód na to, że apostołat intelektu nie
ogranicza się do czasu zdobywania wiedzy, ale jest to proces, który
naznacza całe życie człowieka¹².

The University and the Intellectual Apostolate

S u m m a r y

The article presents a peculiar mission of the University of Navarra – an ambitious program carried out for over 50 years, outlined by its founder – St. Josemaría Escrivà, a program which reflects a logic of the thinking and the work, whose primary objective is to sanctify by working in the world. It deserves a special attention on account of its „interdisciplinarity” (in the sciences and the humanities) as its own feature of projects implemented by the UN, its internationalization, and such modeling of the culture, which reflects the authentic values.

¹¹ Universidad de Navarra, *Alumni: guía de servicios & beneficios*, Servicio de Publicaciones Universidad de Navarra, Pamplona 2004.

¹² *Amigos de la Universidad de Navarra: comprometidos con el progreso de la sociedad*, Asociación de Amigos de la Universidad de Navarra, 2003.